

Ekonomide ve Bankacılık Sektöründe Gelişmeler

Hüseyin Aydın
Yönetim Kurulu Başkanı

Konuřmanın içerięi

- **Dünyada ve Türkiye’de ekonomik gelişmeler**
- **Bankacılık sektörünün performansı**
- **Düzenlemelerin etkisi**
- **Gündemdeki konular**
- **Beklentiler**

Dünyada ve Türkiye’de ekonomik gelişmeler

Dünya ekonomisinde gündem: büyüme

- Belirsizlik yüksek, risk iştahı zayıf
- Büyüme potansiyelin altında
- Enflasyon beklentisi düşük
- Reel faizler sıfıra yakın
- Ticaret yavaş

Dünyada büyüme (%)

	2003-08	2009-14	2015*
Dünya	4,5	3,1	3,8
Gelişmiş ülkeler	2,3	0,9	2,3
Gelişmekte olan ülkeler	7,3	5,1	4,7
Türkiye	5,9	3,8	4

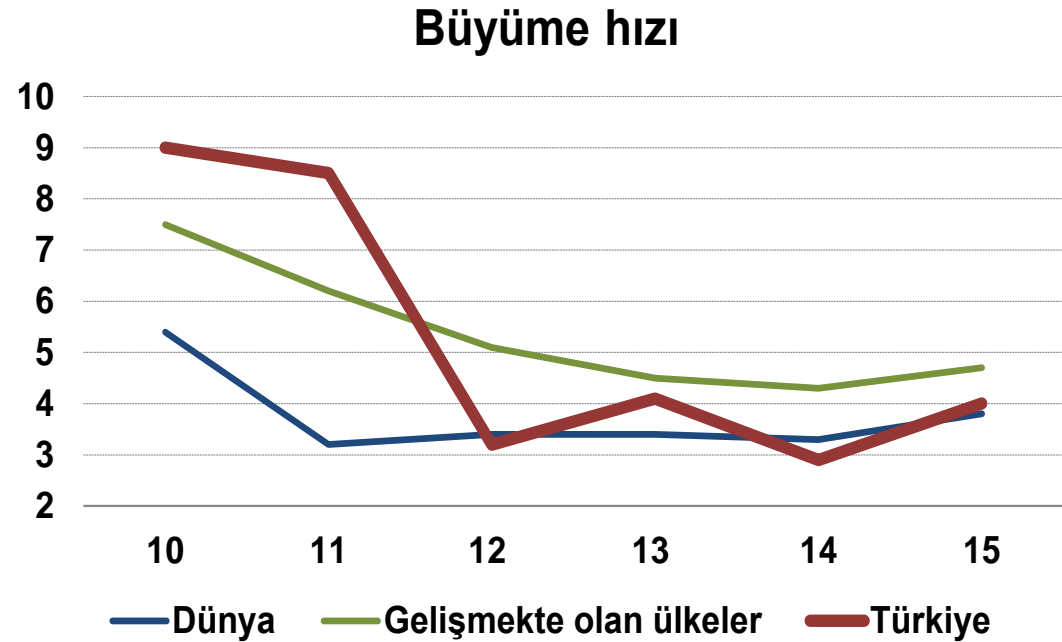
* Tahmin

Kaynak: IMF, WEO Nisan 2015

...Türkiye de etkileniyor

- Yavaş küresel büyüme
- Düşük dış talep
- Yüksek jeopolitik riskler
- Sermaye akımlarında hareketlilik
- Düşük tasarruf oranı
- Piyasalarda dalgalanma

Türkiye'nin durumu

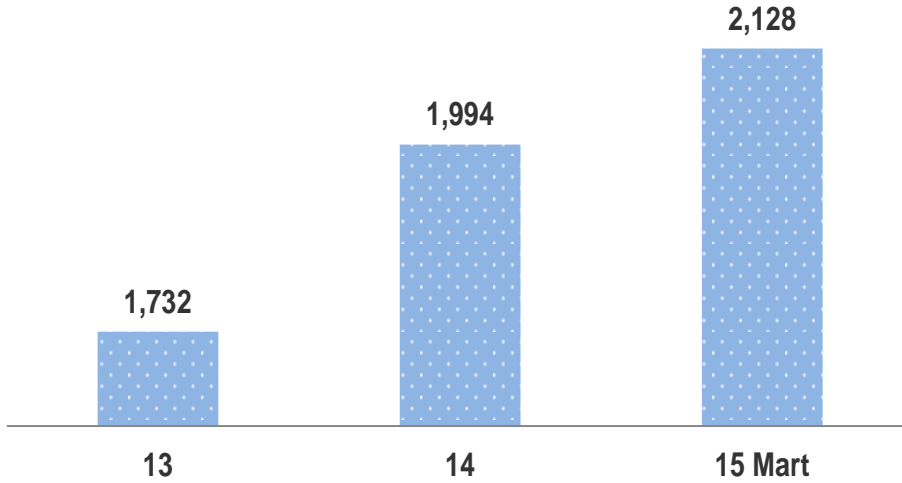
- **Kamu kesimi dengesi**
- **Demografik yapı**
- **Esnek iç talep**
- **Bankacılık sektörü**
- **Ekonomik kararlarda proaktif yaklaşım**
- **İhtiyatlı önlemler**
- **İç talep kırılmalık olmadan yavaşladı**
- **Cari açık düştü**
- **Kredi artışı sürdü**
- **Bütçe disiplini sürerken, kamu borç stokunun milli gelire oranı azaldı**

Bankacılık sektörünün performansı

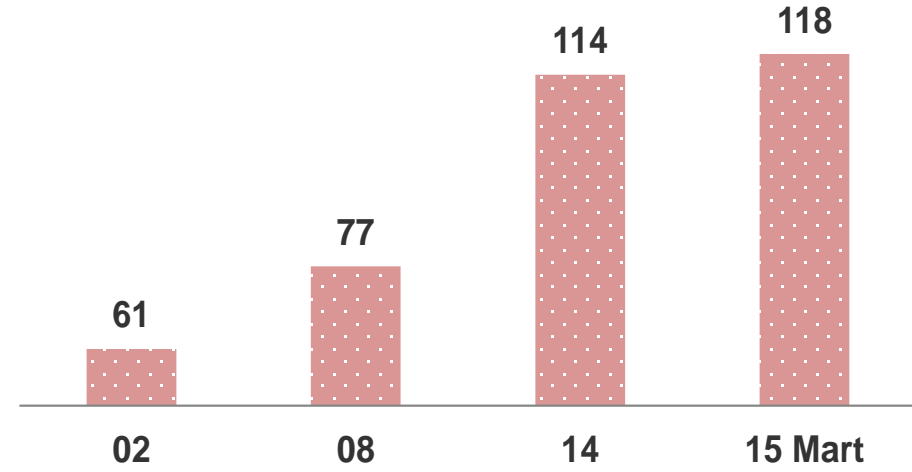

Aktif/Gsyh on yılda iki katına çıktı

Toplam aktifler (milyar TL)

Toplam aktifler/Gsyh (%)

Kaynak: BDDK

Aktif/Gsyh'da gelişmekte olan ülke ortalaması geçildi

Finansal sektör

Gsyh'nın yüzdesi, 2013

Dünya

GOÜ

TR

Banka aktifi

161

110

112

Sermaye piyasası

217

78

58

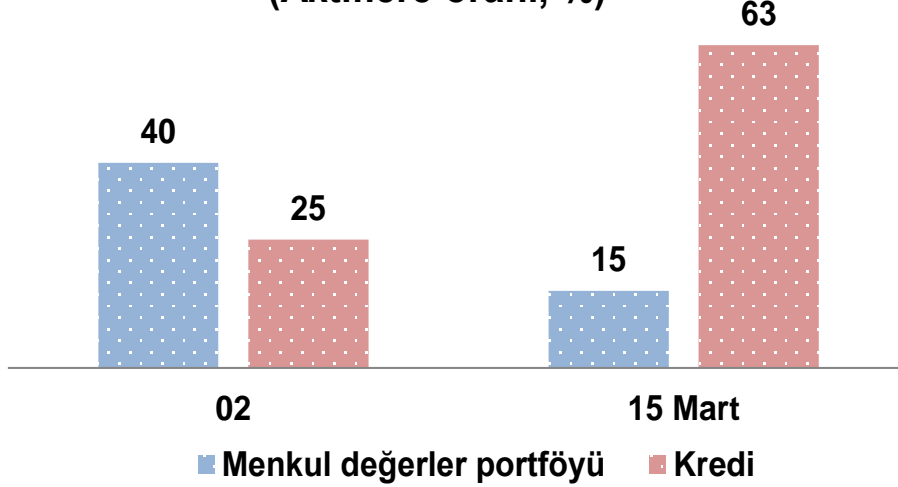
Kaynak: IMF, GFSR, 2014

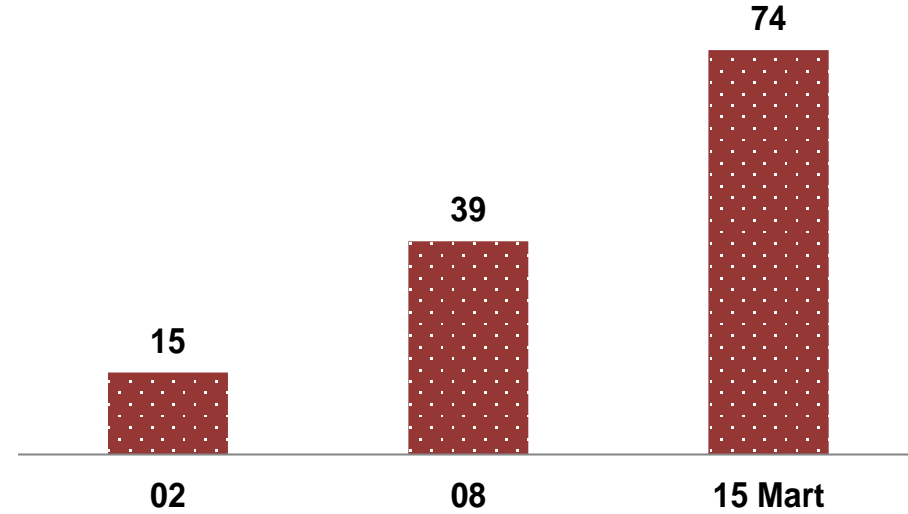
Aktif yapısında değişme

Kredi/gsyh oranı beş katına çıktı

**Menkul kıymetler portföyü ve krediler
(Aktiflere oranı, %)**

Kredi/Gsyh (%)

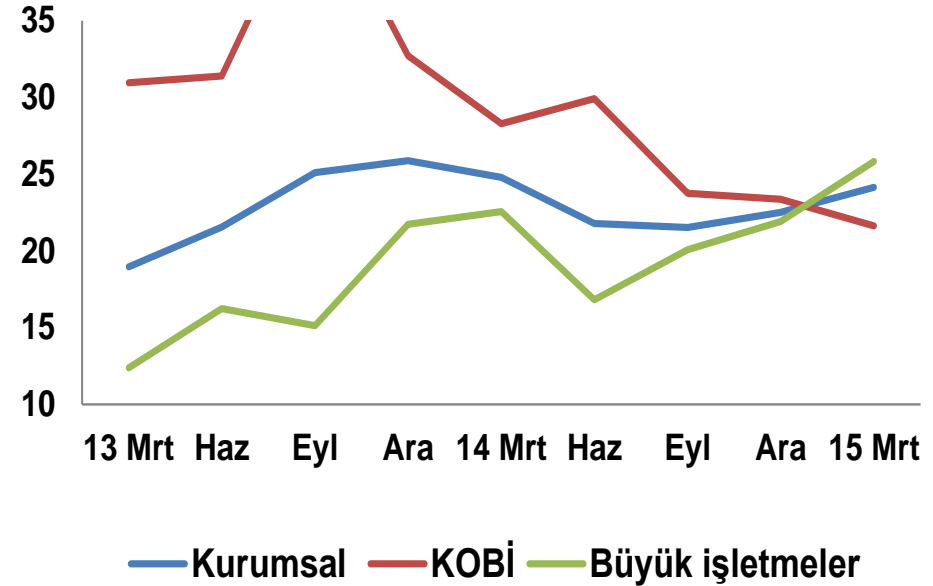
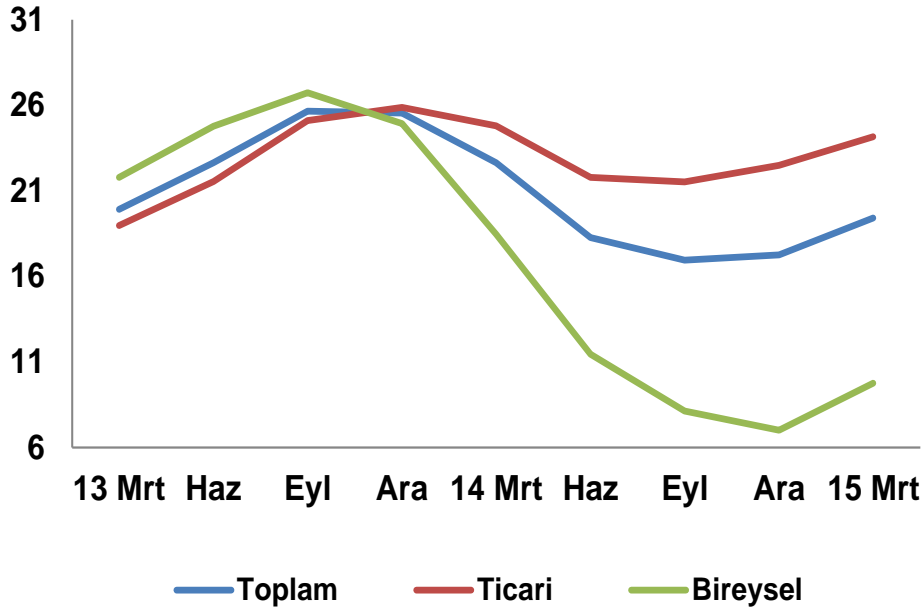
Kaynak: BDDK, TBB

Bireysel krediler yavaşladı

Kurumsal krediler artmaya devam etti

Kredi
(2010 Aralık sabit kurlarla, yıllık % değ)

Kurumsal krediler
(2010 Aralık sabit kurlar ile, yıllık % değ)

Kaynak: BDDK, TBB

Bireysel kredilerin payı düştü

Kurumsal kredilerde TL-YP dağılımı (%)

Kredilerin dağılımı (%)

2012

2015 Mart

Kurumsal	67	73
Kobi	25	26
Bireysel	33	27
Konut	11	10
Tüketici	12	11
Taşıt	1	0
Kredi kartları	9	5

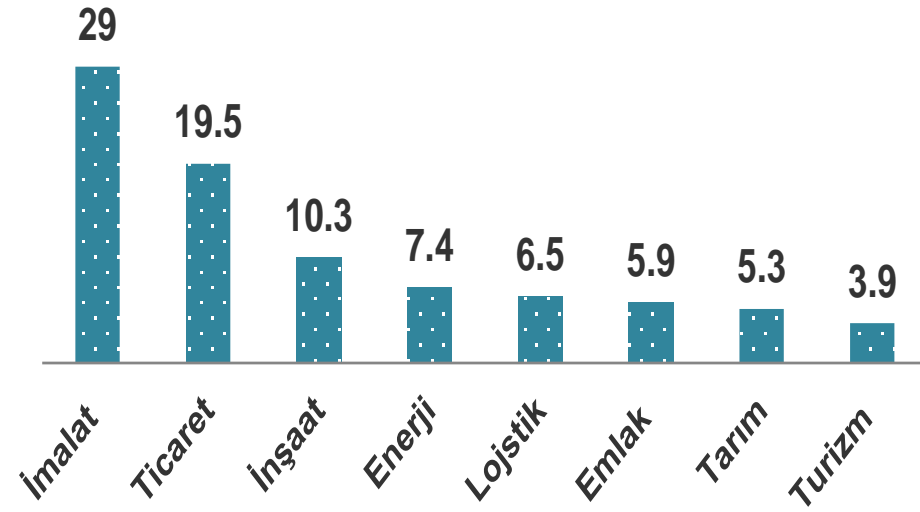
Kredilerin TL-YP dağılımı (2015 Mart, %)

	TL	YP
KOBİ	85	15
Büyük işletmeler	44	56

Kaynak: BDDK, TBB

Kurumsal kredilerin üçte biri imalat sanayiine

Kurumsal kredilerin dağılımı
(2015 Mart, %)

Kaynak: BDDK, TÜİK, TBB

Proje finansmanı

Proje finansmanı
(Milyar TL, 2014)

Toplam
taahhüt

Enerji	120
--------	-----

Alt yapı	26
----------	----

Gayrimenkul	26
-------------	----

Satın alma, birleşme	56
----------------------	----

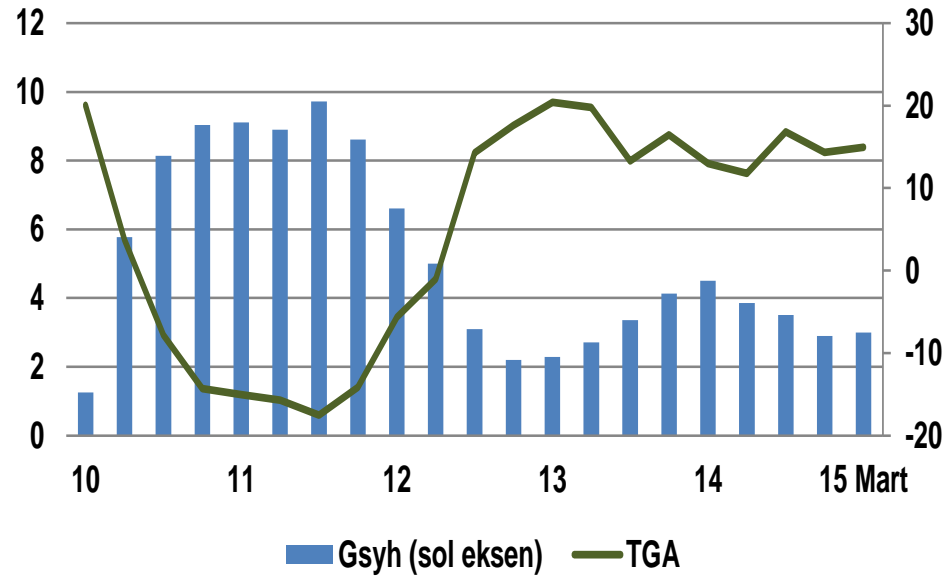
Toplam	228
--------	-----

Proje finansmanı

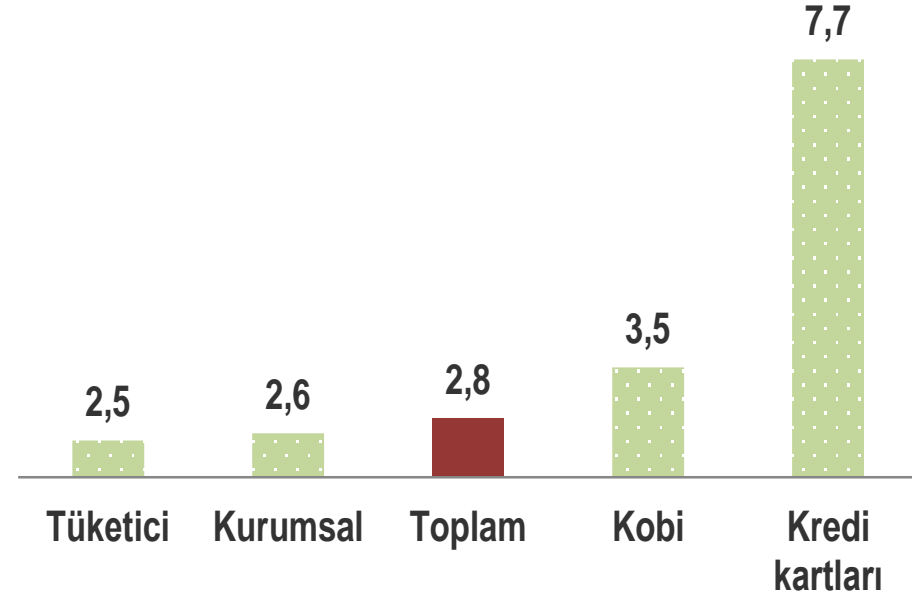
- **Talep artacak**
- **Kamu kaynağı yeterli değil**
- **Vade uzun, getiri yüksek**
- **Özel sektörün finansmana katılımı önemli**
- **Bankacılıkta kaldıraç düşük**
- **Menkul kıymetleştirme**
- **Sermaye piyasasının devreye girmesi önemli**
- **Kurumsal yatırımcıların ilgisi**

Kredi kalitesi

Gsyh ve tahsili gecikmiş alacak
(reel, yıllık % değ)

Tahsili gecikmiş alacaklar/Kredi
(Mart 2015, %)

Kaynak: BDDK, TBB

TL kredi büyümesinin üçte biri Hazine itfasından

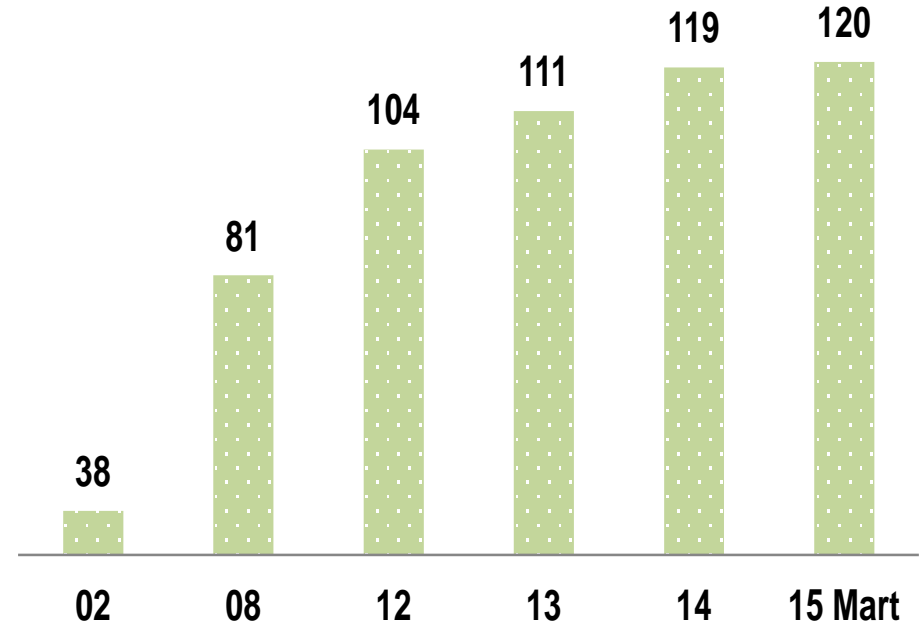
Mevduatın tamamı krediye

TL kredileri ve finansmanında değişme (2003-2015 Mart)

Milyar TL

TL kredilerde artış	897
Menkul kıymetlerde net itfa	225
TL mevduatta artış	590
Repoda değişme	85
Tahvil ve bono ihracında artış	30

Kredi/mevduat (%)

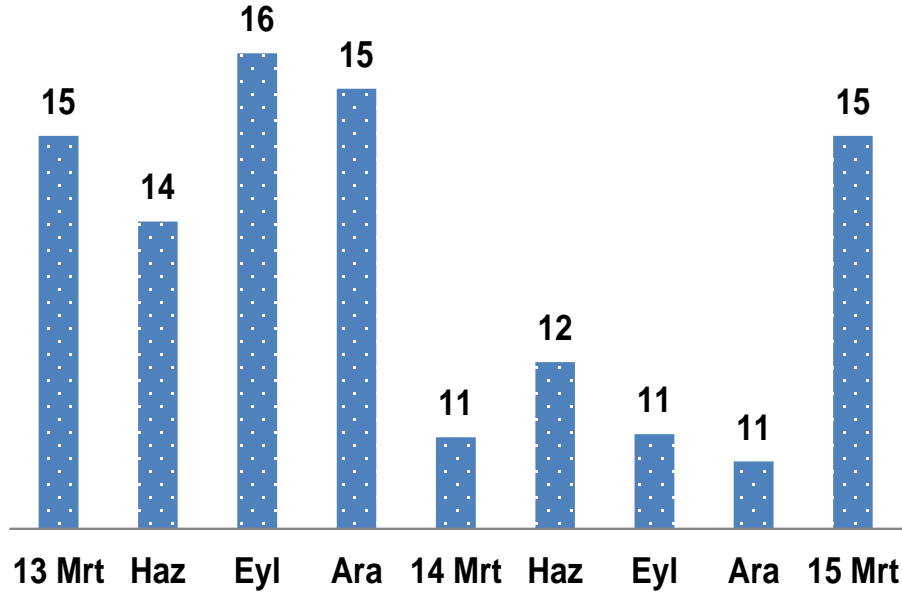

Kaynak: Hazine, BDDK, TBB

Mevduat hızlandı...

Kaynak çeşitliliği arttı

Mevduat
(2010 Aralık sabit kurlar ile, yıllık % değ)

Aktiflerin finansmanı

%	2008	2015 Mart
Mevduat	62	52
Mevduat dışı kaynak	19	29
MB borç	0	1
Bankalardan borç	13	15
Repo	6	7
İhraç edilen MD	0	5
Sermaye benzeri krediler	1	2
Toplam	81	82

Kaynak: BDDK, TBB

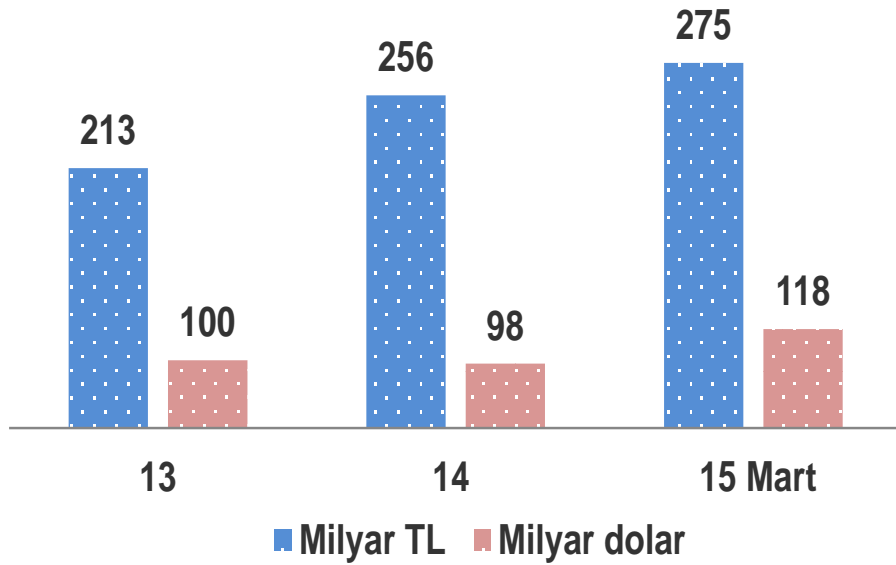

Sermaye kredi ilişkisi

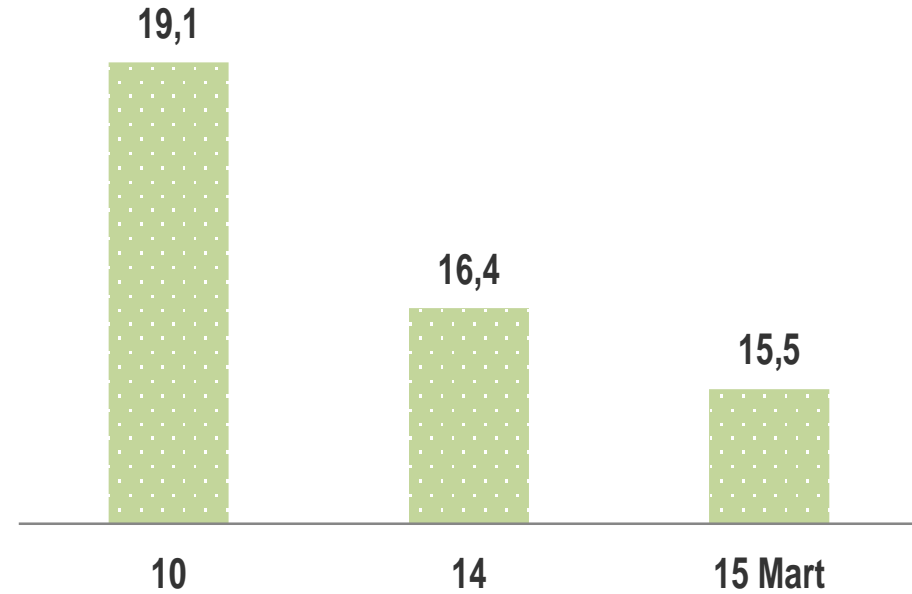
- **Kredi büyümesi için gerekli şart sermayedir**
- **Yeni finansal mimaride daha yüksek sermaye isteniyor**
- **100 TL kredi için 12 TL özkaynak gerekiyor**
- **Aktiflerin yüzde 11'i, kredilerin yüzde 18'i özkaynaklar ile finanse ediliyor**
- **Mevcut düzenlemeler çerçevesinde, sektör 700 milyar TL daha kredi verebilir**

Sermaye gücü

Özkaynaklar (Sermaye benzeri krediler dahil)

Sermaye yeterliliği (%)

Kaynak: BDDK, TBB

Düzenlemelerin etkisi

Müşteriye, ekonomiye ve sektöre yansımalar

..parasal etkisi

Son 5 yılda 25 milyar TL

- **Aracılık maliyeti arttı**
- **Yabancı para borçlanma hızlandı**
- **Sermaye getirisi düştü**
- **Özkaynak büyümesi yavaşladı**
- **Bankaların piyasa değeri düştü**

Vergi ve kamusal yükler
Vergi öncesi kara oranı (%)

2014

Vergi karşılığı

20,5

Vergi, resim ve harçlar

5,7

Düzenlemelerden gelen maliyet

14,9

Toplam

41,1

Finansal olmayan şirketlerin döviz pozisyonu

Şirketlerin döviz pozisyonu (Milyar dolar)

Döviz pozisyonu	-182
Kısa vadeli döviz pozisyonu	-12

Kaynak: TCMB

**Şirketlerin döviz riskinin
doğru ölçülmesi ve
raporlanması spekülâtif
değerlendirmeleri
önleyecektir.**

Bankaların döviz pozisyonu

Bankaların döviz pozisyonu (Milyar dolar)

2015 Mart

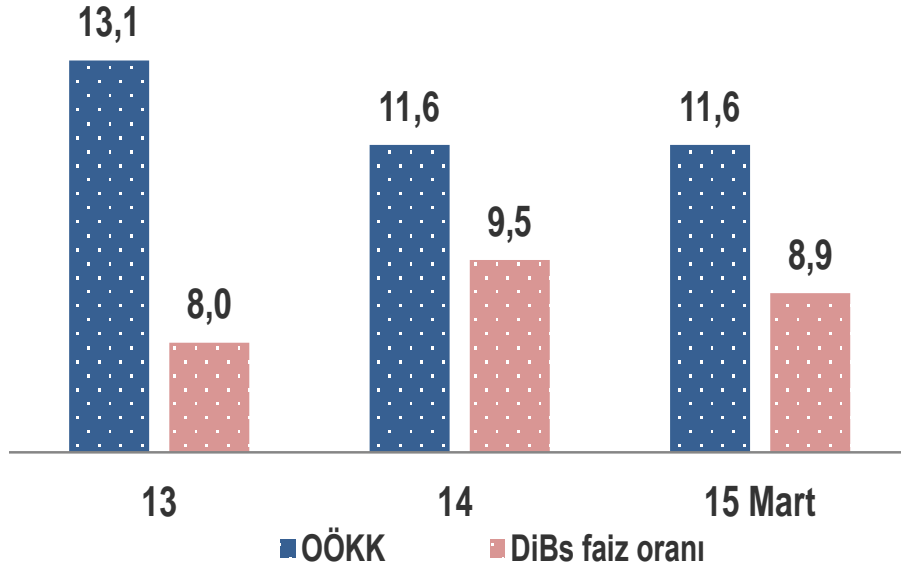
Bilanço içi	-36,0
Bilanço dışı	34,6
Net döviz pozisyonu	-1,4
Net döviz pozisyonu/yasal özkaynak (%)	-1,2

Kaynak: BDDK, TBB

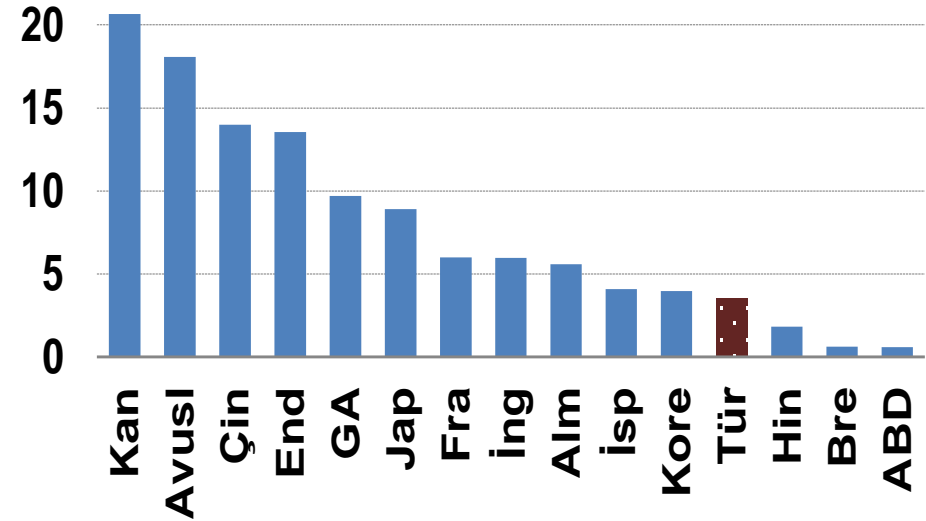
**Bankalarda döviz riski
yönetilebilir düzeyde ve yasal
sınırların altındadır.**

Sermaye getirisi ve Dibs faizi

Ortalama özkaynak karlılığı ve Dibs faizi
(Yıllık, %)

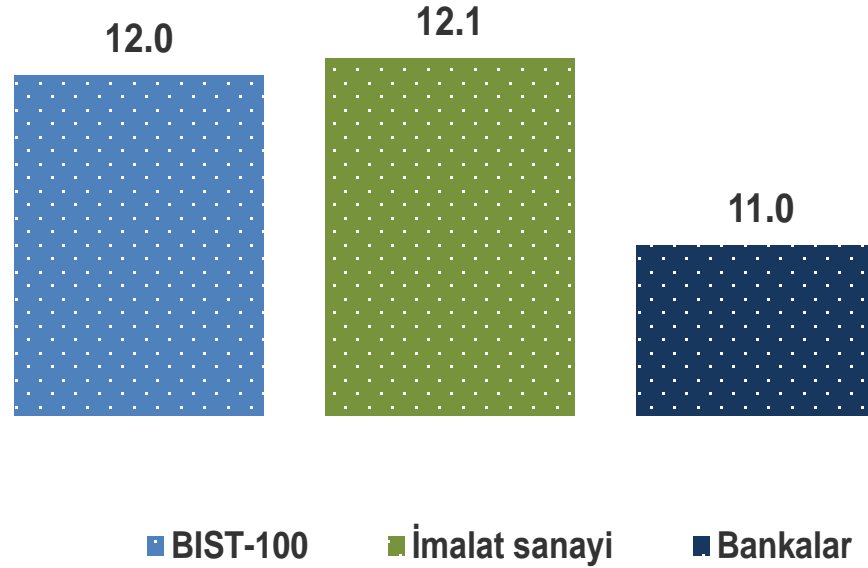
G-20 ortalama özkaynak karlılığı
ile uzun v. dibs faizi farkı(%)

Kaynak: Hazine Müsteşarlığı, BDDK, TBB, IMF

Sermaye getirisi Borsa İstanbul ve bankalar

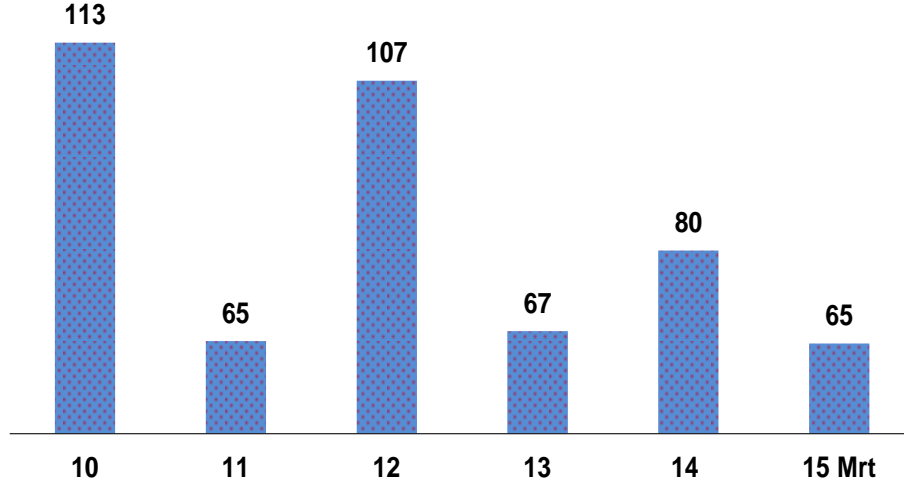
Borsa İstanbul, özkaynak karlılığı, 2014 (%)

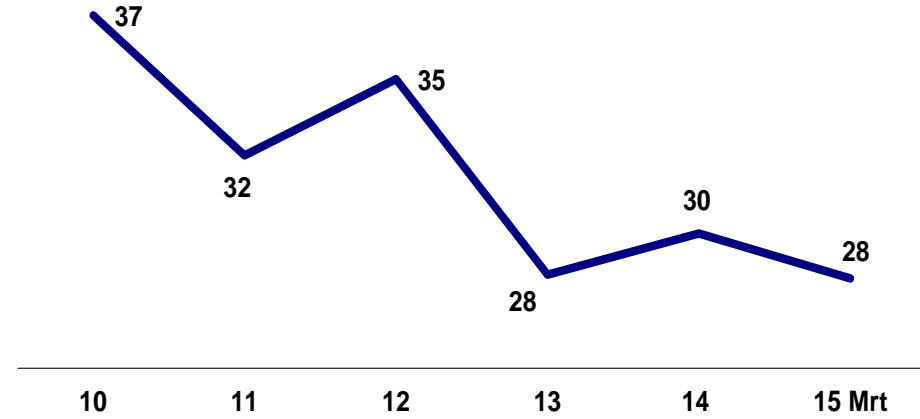
Kaynak: Borsa İstanbul

Piyasa değeri

Finansal kurumların piyasa değeri (milyar dolar)

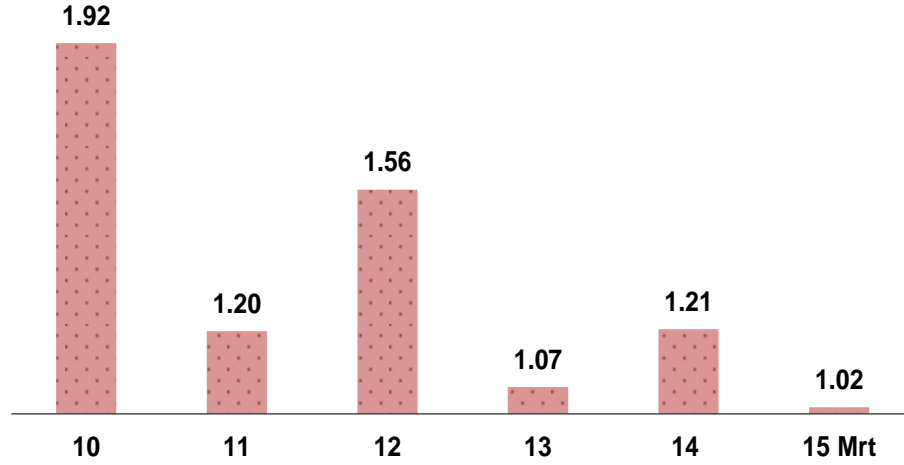
Finansal kurumların piyasa değeri /
Borsa İstanbul piyasa değeri (%)

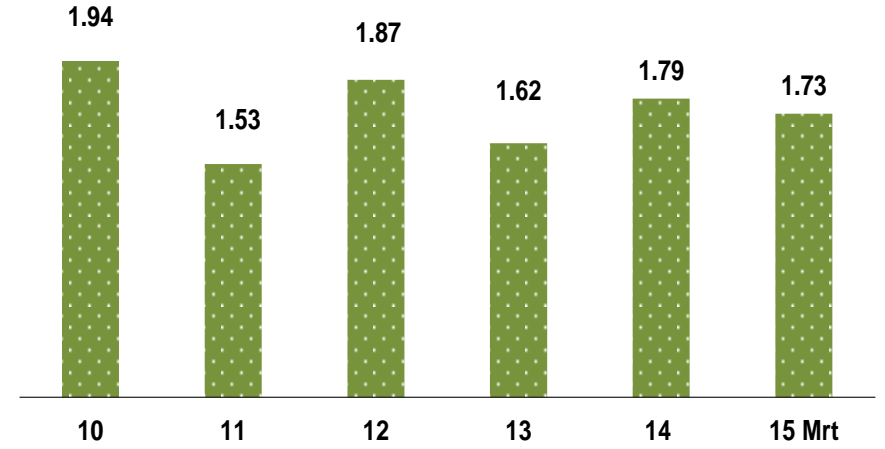
Kaynak: Borsa İstanbul

Piyasa değeri/defter değeri

Bankalar; PD/DD

Borsa İstanbul (bankalar hariç) PD/DD

Kaynak: Borsa İstanbul

Gündemdeki konular

Hizmetler karşılığında alınacak ücretlerde yeni uygulama

- Ekim 2014'te uygulama başladı
- Çerçeve belirlendi
- Müşteriler önceden bilgilendiriliyor
- Değişiklikler hakkında bilgi veriliyor

Ücret ve komisyon geliri %

2014

Ücret ve komisyon geliri/toplam gelir	15
---------------------------------------	----

Ücret ve komisyon geliri/faiz dışı gider	50
--	----

Bireysel müşteri /faiz dışı gider	17
-----------------------------------	----

Bireysel müşteri /toplam ücret ve komisyon	34
--	----

Hakem heyeti uygulamaları

- İhtilaflar azalmaya başladı
- Tüketici hakem heyetleri yönetmelikleri yok saydı
- Bakanlık genelge yayınladı
- Hakem heyetlerinde bankacı yok
- Kararların tamamına yakını bankaların aleyhine
- Hakem heyeti kararları bankalara tebliğ edilmeden icra takibine konuluyor
- Ücret iadelerinde, vergi iadesi veya mahsubuna izin verilmiyor
- Finansal tüketiciler için finansal tahkim komisyonu kurulmalıdır

Gönüllü yapılandırma

Bireysel müşteriler (2014):

- **Kredi kartı**

- **Sayı** : 1.3 milyon kişi
- **Miktar** : 4.8 milyar TL

- **Tüketici kredisi**

- **Sayı** : 0.8 milyon kişi
- **Miktar** : 6.9 milyar TL

- **Borç yapılandırma ekonomik bir ihtiyaçtır**

- **Yeniden yapılandırmanın kuralları Bankacılık Kanunu'nda düzenlenmelidir**

- **Karşılık yönetmeliği daha esnek olmalıdır**

Risk merkezi

- **Pozitif, negatif bilgi paylaşımı**
- **187 üye**
- **Aylık ortalama sorgu**
 - Kurumsal; 2,5 milyon
 - Bireysel; 42 milyon
- **GİB ile veri alış-verişine başlandı**
- **Yasal engeller**
 - Adres paylaşımı
 - Sosyal güvenlik
 - KOBİ bilgisi
 - Gelir bilgisi

Beklentiler

2015 öngöröleri

- Enflasyon beklentisi daha düşük
- Tasarruf artıyor
- Cari açık geriliyor
- Kamu borçlanması düşük, borç stokunun gelire oranı azalıyor
- Bankacılık sağlıklı
- İç ve dış talep yavaş
- Büyüme hızı potansiyelin altında
- Piyasalar dalgalı

**Büyüme hızının
2015 öngörüsü olan yüzde 4'e
ivmelenmesi için
politikalarımızda makul esnekliklerin
olduğunu düşünüyoruz.**

TBB önerileri

- **Daha düşük risk ağırlığı**
 - **KOBİ kredilerinde,**
 - **İhracat ve döviz kazandırıcı kredilerde,**
 - **Sigortalı olmuş alacaklarda,**
 - **Proje ve yatırım kredilerinde,**
 - **Konut ipotekli kredilerde,**
 - **İhtiyaç kredilerinde ve kredi kartlarında,**

TBB önerileri

- **Büyük ölçekli kamu ihalelerinin finansmanında kullanılan sendikasyonlarda Hazine'nin üstlendiği borç anlaşmaları teminat olarak kabul edilmelidir.**
- **Genel karşılık uygulaması hafifletilmelidir.**
 - **İlave genel karşılık ayrılmamalıdır**
 - **Proje kredilerinde daha düşük olmalıdır**
 - **Belli bir oranda vergi matrahından düşülmelidir**
 - **Yeniden yapılandırmada esneklik sağlanmalıdır**

TBB önerileri

- **Zorunlu karşılık**
 - **TL ve YP karşılıklara piyasa faizleri kadar faiz ödenmelidir**
- **Şube harçları sadece yeni açılacak şubelerden alınmalı**
- **İhtiyaç kredilerinde taksit sayısı 36 aydan daha uzun vadeli olmalı, kredi kartlarında ise minimum ödeme oranı yeniden değerlendirilmelidir**

Neden öneriyoruz?

- Sermayeyi korumak ve güçlü tutmak
- Aracılık maliyetini düşürmek
- KOBİ kredilerini özendirmek

Beklentiler

- Büyüme için kredi talebi artacak
- Küresel riskler yüksek seyredecek
- Risk/sermaye kuralları daha da sıkılaştırılacak
- Sosyo-ekonomik değişme finansal hizmetlere olan talebi arttıracak

Yapısal reformların önemi

- Yüksek tasarruf
- Düşük enflasyonda fiyat istikrarı
- Kamuda disiplin
- Güçlü bankacılık
- Yatırım ortamının iyileşmesi
- Girişimcinin moralinin yüksek olması
- İstikrar içinde sürdürülebilir büyüme
- Öngörülebilirliğin artması
- Güvenin pekişmesi
- Yüksek kredi notu, düşük risk primi

Büyümenin lokomotifi bankacılık

**Ekonomide istikrar
sürdükçe;**

**bankacılığı;
ihtiyatlılık,
disiplinli çalışma,
yenilikçilik,
rekabetçilik
prensipleri ile
geliştirmeye devam
edeceğiz.**

**Risk yönetiminde başarılıyız,
insan kaynakları, hizmet kanalları,
ürün ve hizmet çeşitliliği alanında
yatırımlar yapıyoruz,
yeni teknolojilere dayalı hizmet
veriyoruz,
büyümeyi destekliyoruz.**

**Finansal hizmetlere erişimi daha
da arttıracacağız.**

Tebrik ve teşekkür

**Büyüme potansiyeli,
finansal sağlamlık
göstergeleri ve yönetim
tecrübesi sayesinde şoklara
yeterince dirençli
olduğumuzu gösterdik.**

Finansal istikrarı koruduk.

**Küresel istikrarsızlık
ortamında; kredi vermeye ve
ekonomiye destek olmaya
devam ettik.**

Çabalarından dolayı;

bankalarımız,

ortaklarımız,

yöneticilerimiz ve

çalışanlarımız

tebrik ve teşekkürü hak ediyor.

Teşekkür ederiz.

